

PAVO MARINKOVIĆ

Elvis Bošnjak, *Hajdemo skakati po tim oblacima*

Redateljica: Nenni Delmestre, HNK Split

STRAH OD LJUBAVI

PREMIJERE

PORTRET

FESTIVALI

VOX

HISTRIONIS

MEDUNARODNA

SCENA

TEORIJA

MI U SVIJETU

ANECDOTE

NOVE KNJIGE

SJEĆANJA

DRAME

Elvis Bošnjak, osim što se za plaću penje na kazališnu pozornicu (uglavnom) splitskoga HNK-a, u posljednje se tri godine posve afirmirao kao jedan od najzanimljivijih dramskih pisaca svoje i naše generacije. Njegovim se dramskim radom kritika i teorija bavila relativno malo, kad je ažurno slao tekstove na natječaj "Marin Držić" nije bivao nagrađen, a do prigode da bude prvi puta izведен došao je tek onda kad je Nenni Delmestre zajedno sa splitskim ansamblom osjetila sav potencijal koji Elvisove drame nose u sebi. Bošnjak također nije prototip glumca-pisca niti su njegove drame nastale polaganim učenjem kazališnog zanata, iznenadnom i neočekivanom potrebom za izražavanjem onoga što mu je u životu kao glumcu bilo prikraćeno. Naime, svatko tko poznaje Bošnjaka znade da je njegova spisateljska ambicija dužega vijeka od one glumačke. Međutim, u Splitu se dramaturgija nije mogla studirati.

Ono što je kod dramskog pisma Elvisa Bošnjaka zanimljivo jest i to što ono iz drame u dramu doživljava ne baš male preobrazbe. Debitirao je *Ocem*, komornim triler-moralitetom koji se stilski uklapa u dobro skrojen realizam pravomjerne doze (ne)pretencioznosti. Iako je u hrvatskim okvirima *Otam* predstavljao više nego dosojan debi, vrlo je brzo bio nadmašen kulnom predstavom istoga kazališta (splitskoga HNK-a), istoga pisca i iste redateljice – *Nosi nas rijeka*. *Nosi nas rijeka* tekst je, a i predstava, svojevrsnog minimalističkog "vlaškog verizma" s manje supstance dramske napetosti, ali više i dublje emotivne suspognutosti koju je cijeli gluma-

čki ansambl brilljantno donio na scenu i preko nje. Nakon *Nosi nas rijeka* dogodio se mali posrtaj (kod pisaca je obično treća nesreća) s prilagodbom Oscara Willea *Idealan muž*, gdje se Bošnjak nije dobro snašao tražeći balans između Wildeove šarmantnosti i pokušaja vlastite angažiranosti na terenu koji sam dovoljno ne poznaje, a koji je imao biti razlogom same predstave.

Oblaci su pak još drugačiji. Čitajući prvu (uvodnu) scenu posljednje Elvisove drame (godinu dana prije postavljanja) prilično sam se uzrujao i odlučio ne pročitati tekst do kraja. Upitao sam se što mu treba odustajanje od onoga svijeta koji toliko dobro poznaje, osjećajnog svijeta realizma, i nikako nisam nalazio razloga povišenom lirizmu s početka ove nove drame. Jer toliko je dobar i iskren, a opet zanimljiv u svojem tvrdom, ali i osjećajnom svijetu realizma, da su mi zasmetale kratke ljubavničke duo-eksplikacije u *Oblacima*. No, da sam se prevario uvjerala me je predstava *Hajdemo skakati po tim oblacima* koju je (ponovno) u splitskomu HNK-u režirala Nenni Delmestre.

Oblaci predstavljaju tridesetak kratkih ljubavnih prizora koji tematiziraju naizgled banalne emotivne prostore u kojima se dvoje ljudi pokušava snaći te nastoji odgovoriti na pitanje što se sve u njihovu odnosu može dogoditi. Pratimo ljubavnike u njihovu strahu od neplodnosti, ljubomoroma, porođajnim strepnjama, nepovjerenju, strahu od proživljenog života s krivom osobom, krizama, napuštanjima i zajedničkom kraju u netrpeljivosti te strahu od smrti.

Oblaci su drama o strahu od ljubavi, napisana posve otvorenom dramaturgijom.

Od tridesetak kratkih duo-prizora, Nenni Delmestre odabrala je dvadesetak te ih postavila u okvir prve i posljednje scene predstave u kojima su se dvoje mlađih zaljubili, a na kraju ipak odlučili upustiti u ljubavnu vezu. Sve ono što se u samoj predstavi događa, dakle tih dvadesetak prizora koji se nalaze između prve i posljednje scene, predstavlja njihova maštanja, puteve, opasnosti, prostore kamo ih sve ta ljubav može odvesti. Na ta pitanja Nenni Delmestre i Bošnjak odgovaraju prepuni zrelog optimizma. Čovjek ne zna kamo ide, ali moraći, jer to je njegova priroda – da voli. Lijep i emotivan kraj uokviruje maštu koja je pomalo cinična, ali i realna, pa je upravo to ono što ovu predstavu čini toliko životnom.

Bošnjak piše o banalnostima životnih situacija, a to radi vrhunski. *Oblaci*, iako traže potporu u scenskom realizmu, nisu posve realističan dramski tekst, u prvom redu zbog jezika. Nađen je dijaloški izraz suptilne povišenosti književnog jezika koji kao da oponaša govorni jezik, ali mu istodobno daje i onu gotovo neprijetnu dozu teatralizacije koja prikazane banalnosti uzdiže na drugu dimenziju.

PREMIJERE

PORTRET
FESTIVALI

VOK
HISTRIONIS

MEDUNARODNA
SCENA

TEORIJA
MI U SVIJETU
ANEKDOTE
NOVE KЊИГЕ
SJEĆANJA
DRAME

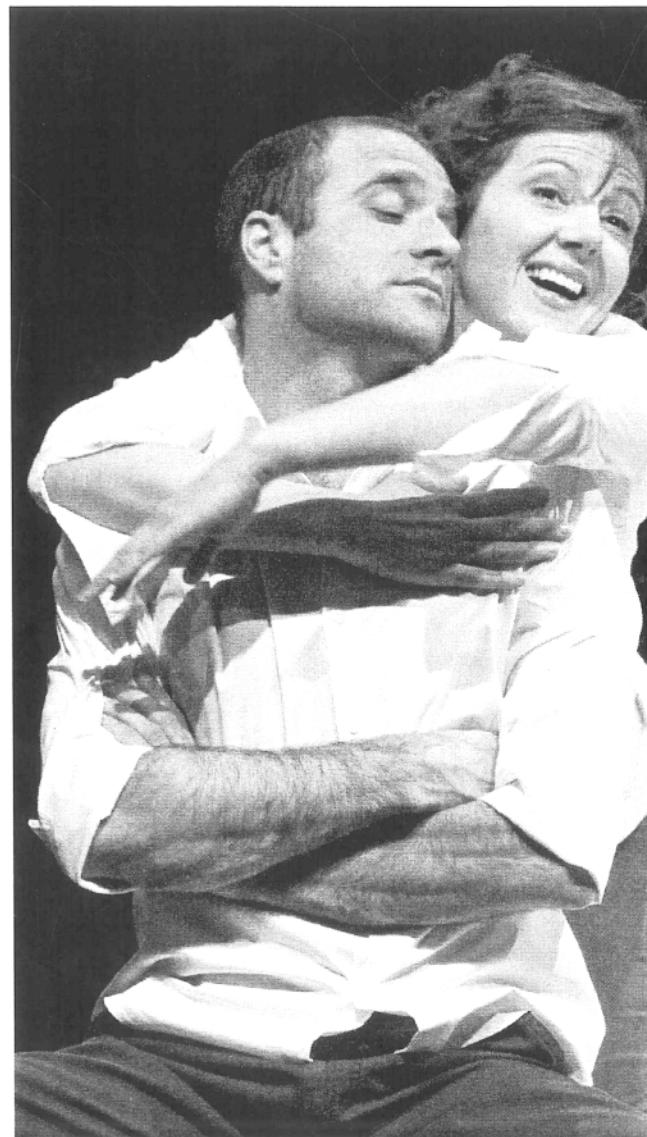
Iako je sam početak predstave, dakle uvodna scena dvoje mladih koji krenu maštati, pomalo iritantan, on predstavlja idealan estetski okvir za koncept na koji se odlučila Nenni Delmestre. Već u prvoj kratkoj duodrami pristajemo na patetičnost svojevrsnog lirizma koji se pretvara u razne duo-okršaje stilski bliske "povиenom realizmu". Taj stil ne mijenja se kako lica koje glumci igraju stare. Činjenice do nas ne dolaze putem površnog "banalnog realizma" glumljenja starosti, nego nam svojom tehnikom i jakim nabojem glumci prenose ono što je najvažnije – a to su misao i emocija.

U ovakvom konceptu predstave jasno je da su dvoje istih glumaca odigrali cio komad, iako je u ovako ponuđenoj otvorenoj dramaturgiji moglo doći i do posve različitih redateljskih gledanja.

Tih dvoje glumaca su izvrsna Bruna Bebić-Tudor, koja polako izrasta u istinsku prvakinju hrvatskoga glumišta, te sam autor teksta Elvis Bošnjak, također u jednoj od svojih najboljih uloga. Ali tako to biva kad čovjek piše sam za sebe. Međutim, ako bismo htjeli cje-

pidlačiti, trebalo bi spomenuti da, u prvom redu zbog različitosti emotivnog naboja prevelikog broja scena, gluma nije apsolutno ujednačena i izjednačena, što je posve razumljivo, jer je *Hajdemo skakati po tim oblacima* za same aktere zasigurno iscrpljujuća predstava. Ali s količinom igranja, uvjeren sam da će Bošnjak i Bebića iznaći snage da se i ovi mali propusti isprave.

Tekst, doduše, u sebi nosi i problem kratkoće pojedinih scena pa katkad nedostaje prava poenta ili pak ona nastupa preuranjeno te ostaje dojam da se Bošnjak možda trebao još raspisati, a Nenni Delmeste u svoj krug maštanja uzeti manji broj scena. Međutim, to je više subjektivna negoli objektivna opaska.

Bruna Bebić Tudor, Elvis Bošnjak, *Hajdemo skakati po tim oblacima*

Scenografska rješenja Ozrena Bakotića jednostavna su, efikasna i točna, na sceni su samo prazne kartonske kutije koje predstavi oduzimaju banalnost, a pružaju točnu mjeru teatralnosti, nudeći glumcima i našušno potrebnu rekvizitu. Nenni Delmestre ponovno je stilski pogodila estetiku one režije koja izrazito podupire Bošnjakov tekst.

Kostimi Danice Dedijer samozatajni su i jednostavni, dok glazbenu kulisu predstavlja glazba Line Vengoechee, koja na različite načine reciklira glazbeni broj Kurta Weila, zatvarajući tako sve dojmove o jednoj pametnoj, visokoestetiziranoj, a po svim parametrima izuzetno jednostavnoj predstavi.

Hajdemo skakati po tim oblacima također je atipična predstava hrvatskoga glumišta čija modernost ne proizlazi iz trendovske pretencioznosti, nego iz elegancije dramskog izraza i ponovnog (kad je Nenni Delmestre u pitanju) točnog, a maštovitog čitanja Bošnjakova teksta. Stoga možemo reći da su njih dvoje (Bošnjak i Delmestre) jedinstven slučaj u hrvatskom kazalištu gdje su se suvremeni dramski pisac i redatelj već treći puta posve razumjeli. To je također predstava koja se ne stidi svoje komornosti, nego iz nje pravi vrlinu, nudeći publici male splitske Scene 55 ogromnu količinu energije, emocija i pameti, a u nekim trenucima čak i duhovitosti.